

ሎዶቅያ — ቁጥር ሁለት

ተቃዋሚ እምነት ቀንድ

Jeff Pippenger

2023-08-27

በራእይ መጽሐፍ ውስጥ እየተፈታ ያለውን መልእክት ለመረዳት፣ የፕሮቴስታንት ተሐድሶውን ሥሮች፣ እድገትና አስፈላጊነት ማወቅ አስፈላጊ ነው። በዚያ ተሐድሶ ታሪክ ውስጥ ያሉ ሦስት ዋና መስመሮች መጽሐፍ ቅዱስን፣ መጽሐፍ ቅዱስን ለማጥናት ሊጠቀምበት የሚገባውን ትክክለኛ ዘዴ፣ እንዲሁም በዚያ ታሪክ ውስጥ የተመረጡት መልእክተኞች የዚያ ታሪክ የመንገድ ምልክቶች መሆናቸውን ያመለክታሉ። እንደ ሁልጊዜው ሁኔታ፣ ሰይጣን የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስን በበርካታ ሐሰተኛ ቅጂዎች ለመሰወር ሞክሮ ነበር፤ እንዲሁም መጽሐፍ ቅዱስን ለመረዳት የሚያስፈልገውን ትክክለኛ ዘዴ በበርካታ ሐሰተኞች ለመሸፈን ፈለገ፤ እንዲሁም በዚያ ታሪክ ሂደት ውስጥ የተነሡትን ትክክለኛ መልእክተኞች (የመንገድ ምልክቶች) ደግሞ ለመሰወር ፈለገ።

“ነገር ግን ሰይጣን ዝም ብሎ አልነበረም። አሁን በሌላውም ሁሉ የተሃድሶ ንቅናቄ ሁሉ ውስጥ ሊያደርገው እንደሞከረው ነገር ሞከረ—በእውነተኛው ሥራ ምትክ ሐሰተኛ ነገርን በላያቸው አጭኖ ሕዝቡን ለማታለልና ለማጥፋት። በክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን በመጀመሪያው ምዕተ ዓመት ሐሰተኛ ክርስቶሶች እንደነበሩ ሁሉ፣ በአሥራ ስድስተኛውም ምዕተ ዓመት ሐሰተኛ ነቢያት ተነሡ።” ታላቁ ተጋድሎ፣ 186.

በ1840 እስከ 1844 ባለው የሚለራውያን ታሪክ ውስጥ፣ ሚሊራዊ አድቪንቲዝም የፕሮቴስታንትነትን ካባ ወሰደ፤ ይህም ካባ አሜሪካ የሆነው የምድር አውሬ ካሉት ሁለት ቀንዶች አንዱ ነው። በዚያው ጊዜ፣ ከዚያ በፊት ራሳቸውን ፕሮቴስታንት ነን ብለው የሚናገሩ ቤተ ክርስቲያናት ከሃዲ ፕሮቴስታንትነት ሆኑ፤ ወይም ሚሊራውያኑ እንደሚጠሩአቸው፣ “የሮም ልጆች” ሆኑ። በ1843 ፕሮቴስታንቶቹ የመጀመሪያውን የመልእክት መልእክት በጣሉ ጊዜ፣ ወደቁ፤ ሚሊራውያኑም የፕሮቴስታንትነትን ካባ ተሸክመው ቀጠሉ። የሚሊራውያን ታሪክ እግዚአብሔር የ“በምድረ በዳ ያለችውን ቤተ ክርስቲያኑን” ወደ ሙሉ የእግዚአብሔር ቃል ግንዛቤ ለማድረስ በሠራው ሥራ ጫፍ ነበር።

የምርመራ ፍርድ መከፈት የእግዚአብሔርን ሕግ፣ በተለይም ሰንበትን የሚመለከት ፈተና አመጣ። የሶስተኛውን መልእክት መልእክት ለማወጅ በጨለማው ዘመን በጳጳሳዊ ትውፊቶችና ልማዶች ሥር የተቀበረውን የእግዚአብሔር ሕግ የሚያቆም ቤተ ክርስቲያን ያስፈልግ ነበር። ክርስቶስ ፕሮቴስታንቶችን ወደ 1840 እስከ 1844 ያለው ታሪክ አመጣቸው፣ ዊልያም ሚሊር ምሳሌ ሆኖ የተወከለበትን የኤልያስን ፈተና አቀረበ፤ ፕሮቴስታንቶችም የሚሊርን መልእክት በእምቢታ በሰጡ ጊዜ ወደ ሮም ተመለሱ። በሚሊር የተሰጠው የመጀመሪያው መልእክት መልእክት ፈተና በቀርሜሎስ ተራራ ላይ በኤልያስ ምሳሌ ሆኖ ተወክሎ ነበር።

ኤልያስም ወደ ሕዝቡ ሁሉ ቀርቦ፣ “እስከ መቼ በሁለት ሐሳብ መካከል ትወላውላላችሁ? እግዚአብሔር አምላክ ከሆነ ተከተሉት፤ በአል ግን ከሆነ እርሱን ተከተሉት።” ሕዝቡም አንዲት ቃል እንኳ አልመለሱለትም። 1 ነገሥት 18፡21።

በ1840 ዓ.ም. በሚሊርና በመጀመሪያው መልእክት የተወከለውን የኤልያስ መልእክት ሲገጥማቸው፣ ፕሮቴስታንቶች በአልን መረጡ!

የፕሮቴስታንት ተሐድሶ በትያጥሮን ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ ሊሰጥ እንደተስፋ በተገባው “የንጋት ከክብ” የተጀመረ የመጽሐፍ ቅዱስ እውነቶች መፈታት ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተደረገው ቀጥተኛ ጥቃት ከዚያ በፊት ለነበሩ ዘመናት ጀምሮ ሲሆን፤ በተለይም ከዋልደንሶች ታሪክ ጋር በተያያዘ ሁኔታ፤ በThe Great Controversy ውስጥ ግልጽ በሆነ መልኩ ቀርቦአል። በ1930 ቤንጃሚን ዊልክርሰን Our Authorized Bible Vindicated የተባለውን መጽሐፍ አሳተመ። ይህ መጽሐፍ በመጨረሻ የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ ለመተርጎም ጥቅም ላይ በዋሉት ቅዱሳን የመጀመሪያ ጽሑፎች ላይ የተካሄደውን ጦርነት፤ እንዲሁም በካቶሊኮች፤ በክህደት የወደቀ ፕሮቴስታንትነት እና በሎዶቅያ አድቪንቲስቶች የተደገፉና እስከ ዛሬም የሚደገፉ የተለያዩ ሰይጣናዊ ሐሰተኛ ጽሑፎችን ያሰናዳል። ይህ ጦርነት ከዋልደንሶች ታሪክ በእጅጉ ቀደም ብሎ የጀመረ ቢሆንም፤ እነርሱ በመጨረሻ ወደ 1611 ኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ የተተረጎሙትን ትክክለኛ የእጅ ጽሑፎች አስፈላጊነት ለመመስከር ሕይወታቸውን የሰጡ ሰዎች ምልክትና ምሳሌ ናቸው።

የ1611 የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ ማዘጋጀት እጅግ ልዩ በሆነ የትርጉም ሂደት አልፎ ነበር። የመጽሐፍ ቅዱሱ ትርጉምና ህትመት ሂደት በሰባት የማዘጋጀት እርምጃዎች ተፈጽሟል። ይህንም ለመፈጸም ሰባት ዓመታት ወስዶታል፤ ሰባት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ዓመታትም ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያ ቀናት ናቸው። ይህም እንደሚታወቀው ኢየሱስ የዳንኤል ዘጠኝን ፍጻሜ ለመሙላት ከብዙዎች ጋር ኪዳኑን ያጸናበት የትንቢታዊ ቀናት ቁጥር ነው። በዚያች ቅዱስ ሳምንት መካከል ክርስቶስ ተሰቀለ፤ እናም እንደሚታወቀው የተሰቀለው ክርስቶስ የመጽሐፍ ቅዱስ ማዕከል ነው። ንጹሑን የእግዚአብሔር ቃል ለማዘጋጀት የተከተሉት እነዚህ ሰባት እርምጃዎች ነበሩ።

- አንደኛ፡ የመጀመሪያ ትርጉም በግለሰቦች፡ ከ50 ገደማ ተርጓሚዎች ወደ ስድስት ኮሚቴዎች ተከፍለው ነበር፤ እያንዳንዱም ለመጽሐፍ ቅዱስ የተለያዩ ክፍሎች ኃላፊነት ይዞ ነበር። እነዚህ ግለሰቦች ከመነሻ ቋንቋዎች (ዕብራይስጥ፣ አራማይክ፣ እና ግሪክ) ወደ እንግሊዝኛ በመተርጎም ላይ ይሠሩ ነበር።
- ሁለተኛ፡ የኮሚቴ ክለሳ፤ እያንዳንዱ ኮሚቴ የአንድ ክፍል ትርጉም ካጠናቀቀ በኋላ፣ ሥራው በኮሚቴው አባላት ራሳቸው ተከልሷል። ይህም የጋራ አስተያየት እንዲሰጥና ስህተቶች እንዲታረሙ አስችሏል።
- ሦስተኛ፡ የአጠቃላይ ኮሚቴ ግምገማ፡ የእያንዳንዱ ኮሚቴ ትርጉሞች ከዚያ በኋላ የአጠቃላይ ኮሚቴ ተብሎ ለሚጠራ የሰፊ የሊቃውንት ቡድን ቀረቡ። ይህ ኮሚቴ ከስድስቱ የትርጉም ኮሚቴዎች እያንዳንዱን ወክለው የመጡ ተወካዮችን ያካተተ ነበር። እነርሱም የተለያዩ የኮሚቴዎቹን ትርጉሞች በማነጻጸርና በማስማማት ሥራውን በሙሉ ገምግመዋል።
- አራተኛ፡- ተጨማሪ ግምገማና ክለሳ፡ በአጠቃላይ ኮሚቴው የተከለሰው ቅጂ ለተጨማሪ ግምገማና ማሻሻያ ወደ የግለሰብ ኮሚቴዎች እንደገና ተል኷ል። ይህ ተደጋጋሚ ሂደት ትርጉሙ ወጥና ትክክለኛ እንዲሆን ለማረጋገጥ ረድቷል።
- አምስተኛ፡- የመጨረሻ ግምገማና ማጽደቅ፤ እያንዳንዳቸው ኮሚቴዎች ማሻሻያዎቻቸውን ካጠናቀቁ በኋላ፣ የመጨረሻው ረቂቅ ለመጨረሻ ግምገማና ማጽደቅ ወደ ጠቅላላ ኮሚቴው ቀረበ።
- ስድስተኛ፡- የንጉሣዊ ማጽደቅና ህትመት፤ የጸደቀው ትርጉም ከዚያ በኋላ ለንጉሥ ጄምስ ፩ኛ ለማጽደቅ ቀረበ።
- ሰባተኛ፡- ንጉሣዊ ማጽደቅን ከሰጠ በኋላ፣ ትርጉሙ በ1611 ዓ.ም. እንደ ኪንግ ጄምስ ሽርዥን (Authorized Version) የመጽሐፍ ቅዱስ ታተመ።

የእግዚአብሔር ቃላት ንጹሕ ቃላት ናቸው፤ በምድራዊ እቶን ውስጥ እንደ ተፈተነ ብር፤ ሰባት ጊዜ የተነጻ ናቸው። አቤቱ፡ አንተ ትጠብቃቸዋለህ፤ ከዚህ ትውልድ ለዘላለም ትጠብቃቸዋለህ። መዝሙር ዳዊት 12፡6፣ 7።

በሰይጣን በእግዚአብሔር ቃል ላይ እና በዚያ እየተገለጠ በሄደው ታሪክ የተለያዩ መልእክተኞች የወከሉትን የመለያ ምልክቶች እንዲሁም ቃሉን በትክክል ለመከፋፈል ሊጠቀም የሚገባውን ትክክለኛ ዘዴ በሚመለከተው ጦርነት ውስጥ፣ የ1611 የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ በመዝሙር አሥራ ሁለት በተለይ የተለየ መለያ ምልክት ነው። በተበላሹ የካቶሊክ የእጅ ጽሑፎች አማካይነት ከተፈጠሩት የተለያዩ የሐሰት መጽሐፍ ቅዱሳት መካከል አንዱም የመዝሙር አሥራ ሁለትን መስፈርት አያሟላም። ሰባት ደረጃዎችን የወሰደው የጣጥራት ሂደት እና የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት ጊዜ የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር “ንጹሕ ቃላት” መሆኑን ይለያያሉ። እግዚአብሔር የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስን እንደ ንጹሕ ቃላት ለዘላለም እንደሚጠብቀው ተስፋ ይሰጣል፣ ስለዚህም የፕሮቴስታንት ተሐድሶ አራማጆች፣ ዊልያም ሚሊርንም ጨምሮ፣ የተጠቀሙበትን “ታሪካዊነት” የተባለውን ዘዴ እንደሚያጸና ደግሞ ተስፋ ይሰጣል።

በአሥራ አራተኛው ክፍለ ዘመን፣ በThe Great Controversy መጽሐፍ ውስጥ “የተሐድሶው የጠዋት ኮከብ” ተብሎ የታወቀው ጀን ዋይክሊፍ፣ እንኳን ተራ ሰው እንኳ ይረዳው ዘንድ መጽሐፍ ቅዱሱን ወደ ቋንቋ ለመተርጎም በእግዚአብሔር ተጠቅሞበታል። እርሱም የፕሮቴስታንት ተሐድሶ መጀመሪያን የሚያመለክተውን የመንገድ ምልክት የሚያሳይ መልእክተኛ ነው።

“ዊክሊፍ የጀመረው ታላቅ እንቅስቃሴ፣ ሕሊናንና አእምሮን ነጻ የሚያወጣ፣ እንዲሁም ለረጅም ዘመን በሮም የድል ሰረገላ ታስረው የነበሩትን አሕዛብ ነጻ የሚያደርግ ያ እንቅስቃሴ፣ ምንጩን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አገኘ። እዚህ ከአሥራ አራተኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ እንደ የሕይወት ውኃ በዘመናት ሁሉ ሲፈስስ የኖረው የበረከት ፈሳሽ ምንጭ ነበር። ዊክሊፍ ቅዱሳት መጻሕፍትን እንደ የእግዚአብሔር ፈቃድ በመንፈስ የተገለጠ መግለጫ፣ ለእምነትና ለኑሮ የሚበቃ ሕግ መሆናቸውን በፍጹም እምነት ተቀበለ። እርሱ የሮም ቤተ ክርስቲያንን መለኮታዊና የማትሳሳት ሥልጣን እንደሆነች እንዲመለከት፣ እንዲሁም ለአንድ ሺህ ዓመታት የቆዩትን የተመሰረቱ ትምህርቶችና ልማዶች ያለ ጥያቄ በአክብሮት እንዲቀበል ተምሮ ነበር፤ ነገር ግን ከዚህ ሁሉ ዘወር ብሎ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቃል ለመስማት ተመለሰ። ሕዝቡ እንዲቀበሉት ያሳሰበው ሥልጣን ይህ ነበር። በጳጳሱ አማካይነት የምትናገረው ቤተ ክርስቲያን ፋንታ፣ በቃላት አማካይነት የሚናገረው የእግዚአብሔር ድምፅ ብቻ እውነተኛ ሥልጣን መሆኑን አወጀ። እንዲሁም መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ፈቃድ ፍጹም መግለጫ መሆኑን ብቻ ሳይሆን፣ ቅዱስ መንፈስ ብቻውን አተርጓሚው መሆኑንም አስተማረ፤ እንዲሁም እያንዳንዱ ሰው ትምህርቶቹን በማጥናት ግዴታውን ራሱ እንዲማር አስተማረ። እንዲህ በማድረግ የሰዎችን አእምሮ ከጳጳሱና ከሮም ቤተ ክርስቲያን ወደ እግዚአብሔር ቃል መለሰ።

“ዊክሊፍ ከታላላቆቹ የተሐድሶ አራማጆች አንዱ ነበር። በአእምሮ ስፋት፣ በአስተሳሰብ ግልጽነት፣ እውነትን ለማቆየት ባለው ጽናት፣ እና እርስዋን ለመከላከል ባለው ድፍረት፣ ከእርሱ በኋላ በመጡት መካከል ከእርሱ ጋር የሚመጣጡ ጥቂቶች ብቻ ነበሩ። የሕይወት ንጽሕና፣ በትምህርትና በሥራ ውስጥ የማይደክም ትጋት፣ የማይገዛ ቅንነት፣ እና በአገልግሎቱ ውስጥ ክርስቶስን የሚመስል ፍቅርና ታማኝነት፣ ይህን የመጀመሪያውን የተሐድሶ አራማጅ ይገልጹት ነበር። ይህም ሁሉ፣ ከወጣበት ዘመን የነበረው የአእምሮ ጨለማና የሥነ ምግባር ብልሹነት ቢኖርም ነው።”

“የዊክሊፍ ባህሪ የቅዱሳት መጻሕፍት የማስተማርና የመለወጥ ኃይል ምስክር ነው። ያለበትን ያደረገው መጽሐፍ ቅዱስ ነበር። የራዕይን ታላላቅ እውነቶች ለመረዳት የሚደረግ ጥረት ለአእምሮ ኃይላት ሁሉ አዲስነትና ብርታት ይሰጣል። አእምሮን ያሰፋል፣ ማስተዋልን ያሰፋል፣ ፍርድንም ያበስላል። የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ከሌላ ማንኛውም ጥናት ይልቅ እያንዳንዱን ሐሳብ፣ ስሜትና ምኞት ያከብራል። የዓላማ ጽናት፣ ትዕግሥት፣ ድፍረትና ጽናት ይሰጣል፤ ባህሪን ያጠራል ነፍስንም ይቀድሳል። የቅዱሳት መጻሕፍት በትጋትና በአክብሮት የሚደረግ ጥናት፣ የተማሪውን አእምሮ በቀጥታ ከማያልቀው አእምሮ ጋር በማገናኘት፣ ዓለም ከሰው ፍልስፍና ሊሰጥ ከሚችለው እጅግ የበለጠ ብርቱና ንቁ አእምሮ

ያላቸው ሰዎችን፣ እንዲሁም ከፍተኛ ደረጃ ያላቸውን ሰዎች ለዓለም ይሰጥ ነበር። 'የቃልህ መግቢያ፣' ይላል መዝሙረኛው፣ 'ብርሃንን ይሰጣል፤ ማስተዋልን ይሰጣል።' መዝሙር 119:130። 'ታላቁ ተጋድሎ፣ 93፣ 94።

በ«ታላቁ ተጋድሎ» ውስጥ ስለ ጆን ዊክሊፍ የተሰጠውን ምስክርነት ተከትሎ፣ እህት ዋይት በመጨረሻ እስከ ማሻሻያ አራማጁ ጆን ኖክስ ድረስ የሚደርስ የታማኝ ማሻሻያ አራማጆች (የመንገድ ምልክቶች) ዝርዝር ታቀርባለች። ከስኮትላንድ ንግሥት ሜሪ ለጆን ኖክስ የቀረበችውን አስፈላጊ ጥያቄ ትለይታለች።

ጆን ኖክስ ከቤተ ክርስቲያኒቱ ወገኖች ምሥጢራዊ ትምህርቶች ፊቱን አዙሮ፣ በእግዚአብሔር ቃል እውነቶች ላይ ራሱን ያበረታ ነበር፤ የዊሻርትም ትምህርት ከሮማ ኅብረት ለመለየትና ራሱን ከተሰደዱት ተሐድሶ አራማጆች ጋር ለማቆራኘት የወሰነውን ቁርጠኝነት አጽንቶት ነበር።...

“ከስኮትላንድ ንግሥት ጋር ፊት ለፊት በተገናኘ ጊዜ፣ በእርስዎ ፊት ብዙ የፕሮቴስታንቶች መሪዎች ቅንዓታቸው ቀዝቅዞ ነበር፤ ዮሐንስ ኖክስ ግን ለእውነት ያልተንቀሳቀሰ ምስክርነት ሰጠ። በልስላሴ ሊማረክ አልቻለም፤ በማስፈራሪያም ፊት አልተሸበረም። ንግሥቲቱም በመናፍቅነት ከሰሰችው። እርሱ ሕዝቡን በመንግሥት የተከለከለችውን ሃይማኖት እንዲቀበሉ አስተምሯል፤ እንዲሁም ለተገዥዎች አለቆቻቸውን እንዲታዘዙ የሚያዝዘውን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ተላልፏል ብላ አስታወጀች። ኖክስም በጽናት መለሰ፡- 'እውነተኛ ሃይማኖት መነሻዎንም ሆነ ሥልጣኗን ከመኪንንንት ሳይሆን ከዘላለማዊው እግዚአብሔር ብቻ እንደምትቀበል፣ እንዲሁም ተገዥዎች ሃይማኖታቸውን እንደ መኪንንታቸው ፈቃድ ለማቀናበር አይገደዱም። ምክንያቱም ብዙ ጊዜ ከሰዎች ሁሉ ይልቅ መኪንንንት ራሳቸው ስለ እግዚአብሔር እውነተኛ ሃይማኖት በጣም የማያውቁ ይሆናሉና። የአብርሃም ዘር ሁሉ ለረጅም ጊዜ ተገዥዎቹ የነበሩትን የፈርዖንን ሃይማኖት ብቻ ተከትለው ቢሆን ኖሮ፣ እመቤቴ፣ እለምንሻለሁ፣ በዓለም ውስጥ ምን ሃይማኖት በኖረ ነበር? እንዲሁም በሐዋርያት ዘመን ያሉ ሁሉ የሮማ ነገሥታትን ሃይማኖት ተከትለው ቢሆን ኖሮ፣ እመቤቴ፣ እለምንሻለሁ፣ ዛሬ በምድር ላይ ምን ሃይማኖት በኖረ ነበር? ... ስለዚህም፣ እመቤቴ፣ ተገዥዎች ለመኪንንታቸው ክብር እንዲሰጡ ቢታዘዙም፣ ሃይማኖታቸውን ከእነርሱ ጋር ለማስማማት እንዳልተገደዱ ልታስተውሉ ትችላላችሁ።”

“ማርያምም እንዲህ አላች፤ 'እናንተ ቅዱሳን መጻሕፍትን በአንድ መንገድ ትተረጉማላችሁ፤ እነርሱም [የሮማውያን አስተማሪዎች] በሌላ መንገድ ይተረጉማሉ፤ እንግዲህ ማንን ልመን እመን፤ ዳኛስ ማን ይሁን?’”

“በቃሉ ውስጥ በግልጽ የሚናገረውን እግዚአብሔር ታምናላችሁ፣’ ሲል ተሃድሶ አራማጁ መለሰ፤ 'ከቃሉም የሚያስተምራችሁ በላይ ይህንም ወይም ያንን አታምኑ። የእግዚአብሔር ቃል በራሱ ግልጽ ነው፤ በአንድም ስፍራ ግርዶሽ ቢኖር፣ ፈጽሞ ከራሱ ጋር የማይቃረን መንፈስ ቅዱስ ያንኑ በሌሎች ስፍራዎች ይበልጥ ግልጽ አድርጎ ይገልጠዋል፤ ስለዚህም በግትርነት የሚያውሩ ካልሆኑ በቀር ለማንም ጥርጥር አይቀርም።' እነዚህ ነበሩ ፍርሃት የሌለበት ተሃድሶ አራማጅ በሕይወቱ አደጋ ላይ እያለ በንጉሥነት ጆሮ ውስጥ የተናገራቸው እውነቶች። በዚያው ያልተናወጠ ድፍረት እስከ ስኮትላንድ ከጳጳስነት ነፃ ድረስ እየጸለየና የጌታን ጦርነቶች እየተዋጋ በዓላማው ጸንቶ ቀጠለ።” The Great Controversy, 250, 251.

በተሐድሶው ታሪክ ውስጥ በተሐድሶ አድራጊውና በንግሥቲቱ መካከል የተካሄደው ግንኙነት፣ ሰይጣን መጽሐፍ ቅዱስን፣ ተሐድሶ አድራጊዎችን እና የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ዘዴን ለመስራት ያደረገውን ጥረት የሚለይ ሦስተኛውን ክር ያበራል። ዮሐንስ ለንግሥቲቱ የሰጠው መልስ፣ ትክክለኛው የትርጓሜ ዘዴ “ሂስቶሪኪዝም” መሆኑን ነበር፤ ይህም በአንድ የትንቢታዊ ታሪክ መስመር ላይ ያለው ነገር በመንፈስ ቅዱስ ከሌላ የትንቢታዊ ታሪክ መስመር ጋር በመነጻጸር እንዲብራራ በሚታመን መሠረት ላይ የተመሠረተ ነው።

ብርሃኑ በጨለማ ውስጥ ተከፍቶ ነበር። ዊክሊፍና ቀደምት ተሐድሶ አራማጆች እስከ ሚሊራዊ ታሪክ ድረስ በ“ታሪካዊነት” ተሰይሞ የሚጠራ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ዘዴ ተጠቅመዋል። የመጽሐፍ ቅዱሳዊው የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ዘዴ ታሪክ ብዙ ጊዜ ችላ የሚባል ቢሆንም፣ ነገር ግን ሰው ሚሊሮ እና ከዚያ በኋላ Future for America የተቀበሉትን የትንቢት ትርጓሜ ደንቦች አስፈላጊነት በእውነት ለማየት ከፈለገ ይህን ማወቅ አስፈላጊ ነው።

እህት ዋይት እንደ እግዚአብሔር በስም የተለዩ ሕዝቦች የምታመለክታቸው ቤተ ክርስቲያናት ሁለት ብቻ ናቸው፤ እነርሱም የቀድሞ እስራኤል እና የሰባተኛ ቀን አድቤንቲስት ቤተ ክርስቲያን ናቸው።

«ለምን የእግዚአብሔር ሕዝብ ተብለን እንጠራ የሚያስከትሉት ምክንያቶች ደጋግመው ሊነገሩ ይገባል። ዘዳግም 4:1-13» Manuscript Releases, ቅጽ 8, 426።

«የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን» እና በጳጳሳዊ ጨለማ ዘመን በምድረ በዳ የነበረችው ቤተ ክርስቲያን ፈጽሞ በእግዚአብሔር ስም የተሰየሙ ሕዝቦች ተብለው አልተጠሩም፤ ምክንያቱም ይህ ቃል (ትርጉሙም ስም መሰጠት ማለት ነው) የእግዚአብሔር ሕግ ተቀማጭ ጠባቂዎች የመሆን ኃላፊነት የተሰጣትን ቤተ ክርስቲያን ይወክላል፤ እንዲሁም ከአድቤንቲዝም ጋር በተያያዘ የእግዚአብሔር ትንቢታዊ እውነቶች ተቀማጭ ጠባቂዎች መሆን ይገባቸው ነበር።

“በዚህ ዘመን እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያኑን እንደ ጥንታዊቱ እስራኤል በምድር ላይ ብርሃን ሆኖ እንድትቆም ጠርቶአታል። በእውነት ኃያል መለያ ሰይፍ፣ በመጀመሪያው፣ በሁለተኛው፣ እና በሦስተኛው መላእክት መልእክቶች፣ ከቤተ ክርስቲያናትና ከዓለም ላይ ወደ ራሱ ቅዱስ ቅርብ አምጥቶአቸዋል። የሕገ አደራ ጠባቂዎች አድርጎአቸዋል፣ ለዚህም ዘመን የተሰጡትን ታላላቅ የትንቢት እውነቶች ለእነርሱ አደራ ሰጥቶአቸዋል። ለጥንታዊቱ እስራኤል እንደ ተሰጡት ቅዱሳን ቃሎች፣ እነዚህም ለዓለም ሊገለጡ የሚገባቸው ቅዱስ አደራ ናቸው። የራእይ 14 ሦስቱ መላእክት የእግዚአብሔርን መልእክቶች ብርሃን የሚቀበሉና በምድር ሁሉ ርዝመትና ስፋት ሁሉ ማስጠንቀቂያውን ለማሰማት እንደ ወኪሎቹ የሚወጡትን ሕዝብ ይወክላሉ።” Testimonies, volume 5, 455.

ዊልያም ሚሊሮ የእግዚአብሔርን ትንቢታዊ እውነቶች ለመክፈት የተመረጠውን መልእክተኛ ይወክል ነበር፤ እነዚያም እውነቶች በ1844 አንድን ሕዝብ ወደ ቅድስት ቅዱሳን የተከፈተው ደጅ ሲመሩ፣ እግዚአብሔር የእግዚአብሔርን ሕግ ከዚያ ከፈተ። ዋይክሊፍ መጽሐፍ ቅዱስን በመክፈትና የፕሮቴስታንት ተሐድሶን መጀመሪያዎች በማፍራት የመንገድ ምልክት ነው፤ ነገር ግን እርሱ ደግሞ “የትንቢት ታላላቅ እውነቶች” ለመመስረት የእግዚአብሔር ሥራ የመንገድ ምልክት ነው። ዮሐንስ ዋይክሊፍ በፓፋሲው የአንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመት አገዛዝ ታሪክ ውስጥ የተለየ የማለዳ ኮከብ ነበር። ሥራው በአሥራ አራተኛው ክፍለ ዘመን ተጀመረ፤ ከዚያም በአሥራ ሰባተኛው ክፍለ ዘመን የዚያ ትንቢታዊ መስመር ሌላ የመንገድ ምልክት በ1611 የኪንግ ጀምስ መጽሐፍ ቅዱስ ማበርታት ነበር። በዚያ መስመር ላይ በመጨረሻ ወደ ሚሊሮ የትንቢት ትርጓሜ ደንቦች የመንገድ ምልክት እንደምንደርስ ነው። ሚሊሮ በዚያ የእውነት መስመር ውስጥ የመንገድ ምልክት ነው፤ ደንቦቹም እንዲሁ ናቸው። ደንቦቹ በAdventism መጨረሻ ላይ Prophetic Keys በመታተሙ የተወከለውን የመንገድ ምልክት ይመሰክራሉ።

የሚሊሮ ደንቦች በትንቢታዊ ታሪክ መስመር ውስጥ የመንገድ ምልክት እንደነበሩ—ይህም የመጽሐፍ ቅዱስን የመጀመሪያ ትክክለኛ ጽሑፎች ለመጠበቅ የተፈጸመውን ሥራ እንዲሁም የመጽሐፍ ቅዱስን እውነተኛ ግንዛቤ የመክፈት ሥራ የሚወክሉ መሆናቸውን፣ እናም ይህ ደግሞ ተሐድሶ አራማጆች “ታሪካዊነት” ተብሎ የሚጠራውን ቅዱስ የጥናት ዘዴ እንዲረዱና እንዲጠቀሙበት እንዲመሩ ያስፈለገ እንደነበረ—ካልተረዳን፣ በአድቤንቲዝም መጨረሻ የሦስተኛውን መልእክ ብርሃን ከማቅረብና ከመጠበቅ ሥራ ጋር የተያያዙ ትንቢታዊ እውነቶችን ለመለየት የሚያስፈልገን መረጃ እናጣለን። ስለዚህ ምክንያት፡፡

የዚያን የታሪክ መስመር አጭር ቅኝት ማድረግ አስፈላጊ ነው።

“ፕሮቴስታንት” የሚለው ቃል ያለው ብቸኛው እውነተኛ ትርጉም ሮማን መቃወም ነው። አንድ ቤተ ክርስቲያን ሮማን መቃወም ካቆመች ከእንግዲህ በኋላ ፕሮቴስታንት አይደለችም፤ ከዚያም የመጀመሪያውን መልእክት መልእክት እንደ ጣሉት ፕሮቴስታንቶች የሮማ ልጅ ትሆናለች። ከካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የወጡት ፕሮቴስታንቶች “መሪ ቃል” ሆኖ የተቀበሉት ዋና ግንዛቤ “መጽሐፍ ቅዱስ እና መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ” የሚለው ነበር። ነገር ግን ታሪክ መጽሐፍ ቅዱስ በትክክል ሊከፈል እንደሚገባ ይመሰክራል።

ራስህን በእውነት ቃል ትክክለኛ ለማካፈል የማያፍር ሠራተኛ፣ ለእግዚአብሔርም የተፈቀደ ሰው ለመሆን ትጋ። ነገር ግን ከርኩስና ከከንቱ ንግግሮች ራቅ፤ እነርሱ ወደ ይበልጥ ኃጢአት ያድጋሉና። 2 ጢሞቴዎስ 2:15፣ 16።

ፕሮቴስታንቶች የእውነትን ቃል በትክክል ለመከፋፈል በጥረታቸው እንዲጠቀሙበት የተመሩት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ዘዴ “ሂስቶሪኪዝም” ነው። ያ ዘዴ ሰይጣን እንዲያጠቃው በተለይ የተነጣጠረና ከባድ ኢላማ ነበር፤ እርሱም አጠቃው።

“ክርስትና ምን እንደሆነ፣ እውነት ምን እንደሆነ፣ የተቀበልነው እምነት ምን እንደሆነ፣ የመጽሐፍ ቅዱስም መመሪያዎች—ከሁሉ የላቀው ሥልጣን የተሰጡን መመሪያዎች—ምን እንደሆኑ ራሳችን ልናውቅ ይገባናል።” The 1888 Materials, 403.

ሪፎርመሮች እስከ ዊልያም ሚሊር ድረስና እርሱንም ጨምሮ የተጠቀሙበትን መጽሐፍ ቅዱሳዊ የትርጓሜ ዘዴ ማፍረስ በተለይ በአሥራ አምስተኛው ክፍለ ዘመን ፍራንሲስኮ ሪቤራ (1537–1591) ተብሎ በሚጠራ አንድ የኢየሱሳውያን ምሁር እንደ ጀመረ ይገለጻል፤ እርሱም ወደፊትነታዊ ትርጓሜን በሕዝብ ዘንድ እንዲሰፋ ያደረገ ሰው እንደሆነ ይቆጠራል። እርሱ በራእይ መጽሐፍ ላይ አስተያየት ጻፈ፤ በዚያም ትንቢቶቹን ከታሪካዊ አውድ የሚያርቅ ወደፊትነታዊ ትርጓሜ አቀረበ። ሪቤራ ይህን የትርጓሜ ዘዴ የፈጠረው የታሪካዊነት ዘዴ ሁልጊዜ የሚያመነጨውን እውነት ለመቃወም ነበር። ያም እውነት የሮም ጳጳስ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት የተናገረው የክርስቶስ ተቃዋሚ እንደሆነ ነበር።

በአሥራ ሰባተኛውና በአሥራ ስምንተኛው ምዕተ ዓመታት ፕሮቴስታንቲዝም የሪቤራን ሐሰተኛ ሥነ-ዘዴ ሰይጣናዊና የማይታመን መሆኑን እንዳወቀ በሰነድ ማረጋገጥ ይቻላል። በዚያ ታሪክ ውስጥ ያሉት ፕሮቴስታንቶች የኢየሱሳዊውን ምሁር “የማይቀደሱና ከንቱ ንግግሮች” በመቃወም መጻሕፍትንና ትራክቶችን ጻፉ። ነገር ግን በ1909 ትሮጃን ፈረሱ የሆነው ስኮፊልድ ሪፈረንስ ባይብል ታተመ፤ በመጽሐፍ ቅዱሱም የግርጌ ማስታወሻዎች ውስጥ የተከተቱት ማጣቀሻዎች በሪቤራና ማኑኤል ላኩንዛ (1731–1801) ተብሎ በሚጠራ ሌላ ኢየሱሳዊ ትምህርቶች ላይ የተመሠረቱ ነበሩ። ላኩንዛ በJuan Josafat Ben-Ezra የብዕር ስም ጻፈ፤ The Coming of the Messiah in Glory and Majesty ተብሎ የተሰየመ መጽሐፍም አሳተመ። ከእርሱ በፊት እንደነበረው ሪቤራ ሁሉ፣ ይህ መጽሐፍ በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ባሉት ትንቢቶች ፍጻሜ ላይ ቀጥተኛ ጥቃት ነበር።

ሰይጣን በውዥንብር ሊያጨልምበት የሚያስፈልገው መልእክት ከራእይ መጽሐፍ የሚመጣው የመጨረሻው የማስጠንቀቂያ መልእክት መሆኑን ያውቅ ነበር። የሁለቱን የኢየሱሳውያን ካህናት ርኩስና ከንቱ ንግግሮች በScofield Reference Bible ውስጥ ባሉት ማጣቀሻዎች ውስጥ ማካተቱ ሰይጣን ከሃዲ ፕሮቴስታንቶችን የኢየሱሳውያንን ዘዴዎች እንዲቀበሉ መርቶአቸው ከዚያም የተነሣ ለእውነት ዕውር እንዲሆኑ አደረገ። ሰይጣን ይህን ያከናወነው የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት የክርስቶስ ተቃዋሚ ማን እንደሆነ በግልጽ ለመለየት ያለውን እድል ያስወግዱ የነበሩ በርካታ የካቶሊክ ትንቢታዊ አብነቶችን በማስገባት ነበር። ለሰይጣንም ይህ ማታለል አስቸጋሪ አልነበረም፤ ምክንያቱም ፕሮቴስታንቶቹ እ.ኤ.አ. በ1843 የሚላርን መልእክት

በመከልከላቸው አስቀድመው ወደ ሮማ ቤተ ክርስቲያን ተመልሰው ነበር።

በክርስቶስ ከተሰቀለ በኋላ በመጀመሪያዎቹ ጥቂት ምዕተ ዓመታት የጀመረውን የሰይጣን በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የሰነዘረውን ጥቃት የሚመዘግቡ በርካታ መጻሕፍትና ጽሑፎች ባለፉት ዓመታት ታትመዋል። ያ ጥቃት የሐሰት መጽሐፍ ቅዱሶችን ለማፍራት የተጮበረበሩ የእጅ ጽሑፎች ወደ ተዋወቁበት ደረጃ ደረሰ። ሰይጣን ደግሞ በሕይወታቸው ሳሉ የእግዚአብሔርን ቃል ለማጽናት የተነሱትን አብዮተ ሃይማኖት አራማጆች እንዲሁም እነዚያ አራማጆች ከሞቱ በኋላም ጥቃት ሰነዘረባቸው።

እስቲ ዘመናዊ የሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ታሪክ ጸሐፊዎችና ነገረ መለኮት ምሁራን የዊልያም ሚሊርን ጉዳይ እንዴት እንደሚያቀርቡት ብቻ አስቡ። አጥንቶቹን ከመቃብሩ አውጥተው ወደ ሚሲሲፒ ወንዝ እንደጣሉአቸው ያህል ነው።

“ዊልያም ሚሊር የሰይጣንን መንግሥት እያናወጠ ነበር፤ እናም የጠላት አለቃ የመልእክቱን ውጤት ለመቃወም ብቻ ሳይሆን መልእክተኛውን ራሱንም ለማጥፋት ፈለገ። አባት ሚሊር የቅዱሳን መጻሕፍትን እውነት በተግባራዊ መልኩ በሰሚዎቹ ልብ ላይ ሲተገብር፤ ልክ እንደ አይሁድ በክርስቶስና በሐዋርያቱ ላይ ቁጣ እንደተነሣ፤ የክርስቲያን ነን ባዮችም በእርሱ ላይ ቁጣ ተቀጣጠለ። የቤተ ክርስቲያን አባላት ዝቅተኛ የሆኑትን የሕዝብ ክፍሎች አነሣሡ። እናም በብዙ ጊዜያት ጠላቶች ከመሰብሰቢያው ስፍራ ሲወጡ ሕይወቱን ለመውሰድ ሴራ አደረጉበት። ነገር ግን ቅዱሳን መላእክት በሕዝቡ መካከል ነበሩ፤ ከእነዚህም አንዱ በሰው አምሳል የጌታን ይህን አገልጋይ ክንድ ይዞ ከተቈጡት ሕዝብ መካከል በደህንነት መራው። ሥራው ገና አልተፈጸመም ነበር፤ ስለዚህም ሰይጣንና መልእክተኞቹ በዓላማቸው ተስፋ ቆረጡ።” መንፈስ የትንቢት፣ ቅጽ 4፣ 219።

እነዚያ ተመሳሳይ ሁለት የአድቪንቲዝም ምድቦች (የሥነ መለኮት ሊቃውንትና የታሪክ ምሁራን) ሚሊር ያቀረባቸውን ደንቦች ትክክለኛነት እንዴት እንዳይቃላሉና እንደሸፈኑ ተመልከቱ፤ እህት ዋይት እነዚህ ደንቦች በእውነት የሦስቱን መላእክት መልእክቶች የሚያውቁ ሁሉ እንደሚጠቀሙባቸው አሳውቀናል።

“የሦስተኛውን መልእክ መልእክት በማወጅ ሥራ የተሰማሩ ሰዎች፣ አባት ሚሊር የወሰደውን ተመሳሳይ እቅድ መሠረት አድርገው ቅዱሳን መጻሕፍትን እየመረመሩ ነው። አባት ሚሊር Views of the Prophecies and Prophetic Chronology በተሰኘው ትንሽ መጽሐፍ ውስጥ፣ ለመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትና ትርጓሜ የሚሆኑትን የሚከተሉትን ቀላል ነገር ግን ጥበብ የተሞላባቸውን እና አስፈላጊ ሕጎች ይሰጣል፡-”

“[ደንቦች አንድ እስከ አምስት ተጠቅሰዋል።]”

“ከላይ ያለው ከእነዚህ ሕጎች አንድ ክፍል ነው፤ እናም በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናታችን ውስጥ የተቀመጡትን መርሆች ለመጠንቀቅ ሁላችንም መልካም እናደርጋለን።” Review and Herald, November 25, 1884.

ከእግዚአብሔር ቃል እድገትና መመስረት ጋር የተያያዙትን የትንቢታዊ ታሪክ መስመር ሦስቱን ክሮች ሳይመረመሩ፣ ዊልያም ሚሊርን በመልእክቱ አቀራረብ በኤልያስ የተመሰለው መልእክተኛ እንደሆነ፣ በዳድቃን ትንሣኤ ሚሊር እንደሚነሣ በተሰጠው ዓይጋዕ ውስጥ እንደ ሙሴ፣ እና እርሻውን ትቶ የኤልያስን መልእክት ለማገልገል ባሳየው ፈቃደኝነት እንደ ኤልሳዕ የሚያቆም አንድ ታላቅ ምስክርነት ያለውን ጠቀሜታ ማየት አይቻልም። እህት ዋይት እነዚህን ሦስቱን የመጽሐፍ ቅዱስ ጀግኖች ሁሉ ዊልያም ሚሊርን እንደሚወክሉ ትለያያለች፤ እርሱ ግን አሁን በዘመናዊ አድቪንቲስት ሥነ መለኮት ምሁራንና ታሪክ ጸሐፊዎች ዘንድ ከአሥራ ስምንተኛው ክፍለ ዘመን የመጣ ብቻ “ድሀ የእርሻ ልጅ” እንደነበረ ተቆጥሮ ይወሰዳል።

ዊልያም ቲንዴል በዚህ የትንቢታዊ ታሪክ መስመር ውስጥ የተነሱት ከብዙ ተሐድሶ አራማጆች አንዱ ነበር። በዚህ መንገድ ለመናገር ብፈቀድልኝ፤ ከተናገሩት ዋና ዋና የሰነድ መልእክተኞች ጋር የነበረው “የተልእኮ መግለጫ” እንዲህ የሚል ነበር፤ “ማረሻውን የሚነዳውን ብላቴና ከእናንተ ይልቅ ከቅዱሳን መጻሕፍት የበለጠ እንዲያውቅ አደርጋለሁ።” ዊልያም ሚሊር ማረሻውን የሚነዳው የእርሻ ብላቴና ነበር፤ እርሱም የቲንዴልን ትንቢት ፈጸመ።

ይህ መግቢያ እስከ አሁን ድረስ ያቀረብነውን ነገር ለመደገፍ ሊቀርብ የሚችለውን ታሪክ ሁሉ በተመለከተ እጅግ በጣም ቀለል ተደርጎአል። አሁን ግን ሚሊርን እንደ መለያ ድንጋይና እንደ መልእክተኛ ወደ መመልከት እንድንመለስ የአልፋና ኦሜጋ አንዳንድ ፊርማዎችን እንመለከታለን።

መጽሐፈ ዳንኤል ከሁለት መጻሕፍት የተዋቀረ የአንድ መጽሐፍ መጀመሪያ ነው። የዚያ መጽሐፍ ፍጻሜ ደግሞ መጽሐፈ ራእይ ነው። ምንም እንኳን ሁለት የተለዩ መጻሕፍት ቢሆኑም፤ በአንድነት ግን አንድ መጽሐፍን ይወክላሉ።

ከብዙ ዓመታት በፊት፤ በሰባተኛው ቀን አድጌንቲስት ቤተ ክርስቲያን ጠቅላላ ጉባኤ የመጽሐፍ ቅዱስ ምርምር ተቋም ውስጥ ከሚሠሩ ታዋቂ የሰባተኛው ቀን አድጌንቲስት ሥነ መለኮት ባለሙያ ጋር በሕዝብ ፊት ግንኙነት ነበረኝ። ይህ ሥነ መለኮት ባለሙያ ስለ ዳንኤል ምዕራፍ አሥራ አንድ የመጨረሻዎቹ ስድስት ቁጥሮች ያለኝን ግንዛቤ፤ እንዲሁም በዳንኤል መጽሐፍ ያለውን “ዘወትር” ስለሚመለከት ግንዛቤዬን ለማስተካከል እየሞከረ ነበር። በእኛ መካከል የነበረው ይህ ግንኙነት ለአንድ የጊዜ ክፍል የተዘረጋ ነበር፤ ምክንያቱም እርሱ አንድ ጽሑፍ አቀረበ፤ እኔም ምላሽ ሰጠሁበት፤ ከዚያም እርሱ ደግሞ መልስ ሰጠ፤ እኔም በእርግጥ ሐሳቤን መልሼ አቀረብሁ፤ እንዲሁም ቀጠለ። በዚህ ግንኙነት ውስጥ በጠቅላላ ጉባኤ ውስጥ በሚሠሩበት ኮሚቴ ውስጥ ስለ ዳንኤል መጽሐፍ ባለሙያው እርሱ እንደሆነ ተነግሮኝ ነበር፤ እንዲሁም ከሥራ ባልደረቦቹ አንዱ ደግሞ ስለ ራእይ መጽሐፍ ቋሚ ባለሙያ እንደሆነ ተቆጥሮ ነበር። በእኛ ግንኙነቶች ውስጥ ከራእይ መጽሐፍ ጋር የተያያዙ ነጥቦችን ሊመለከት አልፈለገም፤ ነገር ግን ወደ ባልደረባው ማመልከትን መረጠ። ውይይቱን በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ ብቻ ለመጠበቅ ፈለገ።

እህት ዋይት ዳንኤልና ራእይ አንድ መጽሐፍ መሆናቸውን በግልጽ ትናገራለች። በዚያ ደረጃ እነርሱ መጽሐፍ ቅዱስን ይወክላሉ፤ እርሱም ከሁለት መጻሕፍት፤ ከአሮጌውና ከአዲሱ የተዋቀረ አንድ መጽሐፍ ነው። እህት ዋይት ደግሞ አንዲት መጽሐፍ ብለ የምትቆጥረውን አሮጌውን መጽሐፍ ብቻ የምትመለከተውን የአይሁድ ቤተ ክርስቲያን በተመለከተ ትናገራለች፤ እንዲሁም አሮጌውን መጽሐፍ የሚንቀ ሰዎችን በተመለከተ ደግሞ ትናገራለች፤ ምክንያቱም እነርሱ አዲሱን መጽሐፍ ብቻ ይረዳሉ ወይም ለመረዳት ፈቃደኞች የሆኑት አዲሱን ብቻ ነው። በመንፈስ የተነሣ ምስክርነቷ የሚለው፤ አዲሱን ብቻ ከተቀበልህ አሮጌውን ትጥላለህ፤ እንዲሁም በተቃራኒው ደግሞ እንዲሁ ነው። አንድ የሥነ መለኮት ምሁር ራሱን የዳንኤል ባለሙያ ነኝ፤ ነገር ግን የራእይ አይደለሁም ብሎ ማስረገጥ፤ የብሉይ ኪዳንን ብቻ የሚቀበለውን የአይሁድ አስተሳሰብ መድገም ነው፤ ያም ጠባብ አመለካከት አይሁድን ወዴት እንደወሰዳቸው እናውቃለን። በጉዳዩ በማናቸውም ወገን መቆም፤ አሮጌውን ተቀብሎ አዲሱን አለመቀበል ወይም አዲሱን ተቀብሎ አሮጌውን አለመቀበል፤ ጠቅላላውን ምስክርነት መጣል ነው።

“አዳኙ እነዚህን ነገሮች እንደ ተረዱ ደቀ መዛሙርቱን ጠየቃቸው። እነርሱም፤ ‘አዎን፤ ጌታ ሆይ’ ብለው መለሱ። እርሱም አላቸው፤ ‘ስለዚህ ለመንግሥተ ሰማያት የተማረ ጸሐፊ ሁሉ፤ ከመዝገቡ አዲስና አሮጌ ነገር እንደሚያወጣ እንደ ቤት ባለቤት ሰው ነው።’ በዚህ ምሳሌ ኢየሱስ፤ ከእርሱ የተቀበሉትን ብርሃን ለዓለም የመስጠት ሥራ የተጣለባቸውን ሰዎች ኃላፊነት በደቀ መዛሙርቱ ፊት አቀረበ። በዚያን ጊዜ በሕልውና ያለው ቅዱስ መጽሐፍ ሁሉ ብሉይ ኪዳን ብቻ ነበር፤ ነገር ግን ለጥንቶቹ ብቻ አልተጻፈም፤ ለዘመናት ሁሉና ለሕዝቦች ሁሉ ነበር። ኢየሱስ የትምህርቱ አስተማሪዎች በትንቢት የተነገረው መሲሕ እርሱ እንደሆነ የሚያጸና እና የተልእኮውንም ባሕርይ ለዓለም የሚገልጥ ያንን ብርሃን በብርቱ ትጋት

በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንዲፈልጉ ይወድ ነበር። ብሉይ ኪዳንና አዲስ ኪዳን የማይለያዩ ናቸው፤ ሁለቱም የክርስቶስ ትምህርቶች ናቸውና። ብሉይ ኪዳንን ብቻ የሚቀበሉ አይሁድ ትምህርት ለድነት አይደለም፤ ምክንያቱም ሕይወቱና አገልግሎቱ የሕጉንና የትንቢቶቹን ፍጻሜ የሆነውን አዳኝ ይጥላሉና። እንዲሁም ብሉይ ኪዳንን የሚጥሉ ሰዎች ትምህርት ደግሞ ለድነት አይደለም፤ ስለ ክርስቶስ ቀጥተኛ ምስክርነት የሆነውን ይጥላልና። ጥርጣሬ ያደረገባቸው ሰዎች ብሉይ ኪዳንን በማሳነስ ይጀምራሉ፤ ከዚያም የአዲስ ኪዳንን ትክክለኛነት ለመካድ ሌላ እርምጃ ብቻ ይቀራል፤ እንዲሁም ሁለቱም ይጣላሉ።”

“አይሁድ ክርስቲያናዊው ዓለም ለትእዛዛት አስፈላጊነት፣ እንዲሁም ግዴታ ያለበትን የሰንበት ሕግ በማሳየት ረገድ እጅግ ትንሽ ተጽዕኖ አላቸው፤ ምክንያቱም የቀደሙትን የእውነት መዝገቦች ሲያወጡ፣ በኢየሱስ የግል ትምህርቶች ውስጥ ያሉትን አዲሶቹን ወደ ጎን ይጥላሉና። በሌላ በኩል፣ ክርስቲያኖች አይሁድ የክርስቶስን ትምህርቶች እንደ መለኮታዊ ጥበብ ቃል እንዲቀበሉ ተጽዕኖ ማሳደር ያልቻሉበት ከሁሉ የበለጠ ጠንካራ ምክንያት፣ የቃሉን መዝገቦች ሲያወጡ በሙሴ አማካይነት የእግዚአብሔር ልጅ ቀደምት ትምህርቶች የሆኑትን የብሉይ ኪዳን ባለጠግነቶች በንቀት ስለሚመለከቱአቸው ነው። ከሲና የታወጀውን ሕግ፣ እና በኤደን ገነት የተመሠረተውን የአራተኛው ትእዛዝ ሰንበት ይጥላሉ። ነገር ግን የክርስቶስን ትምህርቶች የሚከተል የወንጌል አገልጋይ፣ ለሕዝቡ በእውነተኛ ብርሃናቸው እንዲያቀርባቸው እንደ ማይለያይ አንድ ሙሉ ነገር—አንዱ በሌላው ላይ የተመሠረተና ሌላውንም የሚያበራ—የብሉይንም ሆነ የአዲስን ኪዳን ፍጹም እውቀት ያገኛል። እንዲሁም፣ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዳስተማራቸው፣ ከመዝገባቸው ‘አዲስና አሮጌ ነገሮችን’ ያወጣሉ።” Spirit of Prophecy, volume 2, 255.

ከዚህ በፊት የተሰጠው ምክር ለሎዶቅያ አድቪንቲስቶች ሌላ አተገባበር አለው። መጽሐፍ ቅዱስን በሙሉ፣ የብሉይንም የአዲስንም ኪዳናት እንደሚያምኑ ሲናገሩ፣ ሆኖም የትንቢትን መንፈስ መቃወም፣ አንድን ምስክር ብቻ ከመቀበል ጋር በትክክል አንድ ዓይነት ጉድጓድ ነው። እውነትን ለማቋቋም ሁለት ምስክሮች ያስፈልጋሉ፤ ስለዚህ እውነትን በአንድ ምስክር ማቋቋም የማይቻል ነው፤ ማንኛውም ሰው ይህን ለማድረግ ቢሞክር፣ ሁለቱንም ምስክሮች እየጣለ ነው፤ እምነታቸውንም ‘ግማሽ-እውነቶች’ ተብሎ በሚጠራው ላይ እየመሠረቱ ነው።

አሁን ከ2023 ዓ.ም. ሐምሌ ፪ምሮ ሲወጡ ከነበሩት የመጀመሪያ ጽሑፎች አንዱ ውስጥ የነበረውን ጥያቄ እደግመዋለሁ። ጥያቄው፣ “ከ1863 ፪ምሮ ከአድቪንቲዝም የወጣው አዲስ ብርሃን ምንድን ነው?” የሚል ነው። መልሱ በቀላሉ፣ “ምንም የለም።”

“የዳንኤልና የራእይ መጻሕፍት አንድ ናቸው። አንዱ ትንቢት ነው፣ ሌላው ግልጠት ነው፤ አንዱ የታተመ መጽሐፍ ነው፣ ሌላው የተከፈተ መጽሐፍ ነው። የሐንስ ነጎድጓዶች የተናገሩትን ምስጢራት ሰማ፣ ነገር ግን እነርሱን እንዳይጽፍ ታዘዘ።” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

አልፋና አሜጋ ስለዚህ ዳንኤል መጀመሪያው እንደሆነ ራእይም የመጨረሻው እንደሆነ ያመለክታል። ዳንኤል የአድቪንቲዝምን መጀመሪያ ይወክላል፣ ራእይም የአድቪንቲዝምን ፍጻሜ ይወክላል።

“የራእይ መጽሐፍ የታተመ መጽሐፍ ነው፣ ነገር ግን ደግሞ የተከፈተ መጽሐፍ ነው። በዚህ መጽሐፍ በዚህ ምድር ታሪክ የመጨረሻ ዘመናት ውስጥ ሊፈጸሙ ያሉ ድንቅ ክስተቶች ተመዝግበዋል። የዚህ መጽሐፍ ትምህርቶች ግልጽ ናቸው፤ ምሥጢራዊና የማይገቡ አይደሉም። በውስጡ በዳንኤል እንዳለው ያው የትንቢት መስመር ተነስቷል። እግዚአብሔር አንዳንድ ትንቢቶችን ደግሞ ደግሞ አስደግሟል፤ በዚህም ለእነርሱ አስፈላጊ ትኩረት ሊሰጥ እንዳለበት አሳይቷል። ጌታ ታላቅ ጠቀሜታ የሌላቸውን ነገሮች አይደግምም።” Manuscript Releases, volume 9, 8.

በአድቫንቲዝም መጀመሪያ፣ በአድቫንቲዝም ማዕከላዊ ምሳሌ በሆኑት፣ በ1798 የተፈቱት እነዚያ በጣም ቁልፍ ጥቅሶች ውስጥ፣ ኢየሱስ ራሱን “ፓልሞኒ” ማለትም ድንቅ ቆጣሪ እንደ ሆነ ገለጠ። በአድቫንቲዝም መጨረሻ ግን፣ ኢየሱስ ራሱን “አልፋና አሜጋ” ማለትም ድንቅ ቋንቋ ተናጋሪ—የእግዚአብሔር ቃል—እንደ ሆነ ያስተዋውቃል። ስለዚህ፣ የአድቫንቲዝም መጀመሪያና የመጀመሪያው መልእክት መልእክት “በጊዜ ላይ የተንጠለጠሉ” ነበሩ። በአድቫንቲዝም መጨረሻ ግን፣ የሦስተኛው መልእክት መልእክት በቃሉ ላይ የተንጠለጠለ ይሆናል።

የአድቫንቲዝም መጀመሪያና መጨረሻ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ስድስተኛው መንግሥት ታሪክ ውስጥ ይፈጸማሉ፤ ስለዚህም በዩናይትድ ስቴትስ መጀመሪያና መጨረሻ ወቅት ውስጥ ይከሰታሉ። በዩናይትድ ስቴትስ ትንቢታዊ ታሪክ የሪፐብሊካኒዝምና የፕሮቴስታንቲዝም ሁለቱ ቀንዶች ታሪክ ነው። በዚያ ታሪክ መደምደሚያ ላይ እነዚያ ሁለቱ ቀንዶች ከበግ ወደ ዘንዶ ተለውጠው ይሆናሉ። ሪፐብሊካኒዝም ወደ ዲሞክራሲ ይለወጣል፤ ፕሮቴስታንቲዝምም ወደ ከሃዲ ፕሮቴስታንቲዝም ይለወጣል። በዩናይትድ ስቴትስ የምሕረት ጊዜ ጽዋ ወደ መጨረሻው መቅረብ ሲጀምር፣ እንደ አሁኑ እየሆነ እንዳለው፣ የከሃዲ ሪፐብሊካኒዝምና የከሃዲ ፕሮቴስታንቲዝም ሁለቱ ቀንዶች ለአውሬው ምስል ይሠራሉ፤ በዚህም ቤተ ክርስቲያንና መንግሥትን ወደ አንድ ዘንድ የሚናገር ቀንድ ያዋህዳሉ። ነገር ግን እግዚአብሔር ያለ ምስክር አይቀርም፤ ምክንያቱም ዩናይትድ ስቴትስን ወደ መደምደሚያዋ በማምጣት ሂደት ውስጥ፣ በዩናይትድ ስቴትስ ያለውን የአውሬውን ምስል ለመቃወም፣ ከዚያም በኋላ መላውን ዓለም የሚጋፈጠውን የአውሬውን ምስል ለመቃወም፣ እውነተኛውን የፕሮቴስታንቲዝም ቀንድ ያስነሣል። በዩናይትድ ስቴትስ መጨረሻ የፕሮቴስታንቲዝም ቀንድ መነሣቱ፣ በዩናይትድ ስቴትስ መጀመሪያ የፕሮቴስታንቲዝም ቀንድ በተነሣበት ተመሳሳይ ታሪካዊ አወቃቀር ውስጥ ይፈጸማል። የቀድሞ ኪዳን ሕዝብ ይታለፋል፤ አዲስ ሕዝብም አዲሱ የኪዳን ሕዝብ ይሆናል። ከፀሐይ በታች አዲስ ነገር የለም።

አልፋና አሜጋን ለመገምገም በሚለራይት ታሪክ ውስጥ የተረዱና የቀረቡትን የዘመን ትንቢቶች ስንጠቀም፣ እነርሱ አንድና ያው እንደሆኑ እናገኛለን። እያንዳንዱ የዘመን ትንቢት ትንቢቱ ከሚታወጅበት ታሪክ ጋር ይጀምራል፣ እናም ያ ታሪክ ሁልጊዜ ትንቢቱ ከሚፈጸምበት ታሪክ አምሳል ይሆናል።

የሁለት ሺህ ሦስት መቶው ዓመት ትንቢት ታሪክ በ457 ዓ.ዓ. በሦስተኛው አዋጅ ተጀምሮ በ1844 አክቶበር 22 በሦስተኛው መልእክት መልእክት ተፈጸመ። ወደ ሦስተኛው አዋጅ መምጣት እየተቃረበ ሳለ፣ ነገር ግን ሳይደርስ፣ መቅደሱንና ኢየሩሳሌምን የመሥራት ሥራ ተከናወነ። እንዲሁም በተመሳሳይ ሁኔታ፣ ወደ ሦስተኛው መልእክት መምጣት የሚመራው ታሪክ ውስጥ፣ የሚለራዊው መቅደስ መሠረታዊ እውነቶች ተመሠረቱ።

በ723 ዓ.ዓ.ቀ. የሶሜኑ አሥሩ ነገዶች በመበተናቸው የጀመረው የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመት ትንቢት በ1798 ተፈጸመ። ይህ ትንቢት ሁለት የአንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመት ዘመናትን ይለያል፤ በዚህም የተግባራዊው ቤተ መቅደስና የተግባራዊቱ ኢየሩሳሌም በተግባራዊቱ አረማዊት ሮም መረገጣቸው ተመልክቶ፣ ከዚያም በኋላ መንፈሳዊ ስተማና ቤተ መቅደሱ በጳጳሳዊት ሮም ለአንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት መረገጣቸውን ያመለክታል። ትንቢቱ በሶሜኑ መንግሥት ጥፋትና በመንግሥቱ ዜጎች መበተን ተጀመረ። በትንቢቱ መካከል ባለው በ538 ዓመት፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት አራተኛው መንግሥት የሆነችው አረማዊት ሮም የእግዚአብሔርን ሕዝብ የመረገጠ ጊዜ ያበቃ ሲሆን፣ የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን ወደ ጨለማው ዘመን ምድረ በዳ መበተን ያስከትላል። የዚያ የጊዜ ትንቢት ፍጻሜ በ1798 በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት አምስተኛው መንግሥት ፍጻሜ መሆኑን ያመለክታል። የሶሜኑ አሥሩ ነገዶች መበተን፣ እንዲሁም ወደ ምድረ በዳ የሸሸችው የክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን መበተን፣ በኋላ የፕሮቴስታንቲዝም ቀንድ ሊሆኑ የታቀዱት መሰብሰባቸውን ይወክላል። የምልክት ደረጃዎች ብዙ ጊዜ በተቃራኒዎች ይወከላሉ፤ መበተንም መሰብሰብን ሊወክል ይችላል፣ እንደ ኤልያስ ዮሐንስ መጥምቅን

እንደሚወክል ሁሉ። በዚያው ትንቢታዊ ግጭት ውስጥ ኤልያስ አይሞትም፤ ዮሐንስ መጥምቅ ግን ይሞታል።

በክርስቶስ ልደት በፊት 677 ዓመት ደቡባዊው የይሁዳ ነገድ፣ (በመጽሐፍ ቅዱስም ውስጥ እንደ የክብር ምድር የሚለይ) ለሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት ተበተነ፣ ይህም በጥቅምት 22 ቀን 1844 ተፈጸመ። ያ ትንቢት የእግዚአብሔር ሕዝብ መረገጥን ይገልጽ ነበር፤ ዳንኤልም በዳንኤል 8:13, 14 ውስጥ እነርሱን “ሠራዊት” ብሎ ይለያል።

ከዚያም አንድ ቅዱስ ሲናገር ሰማሁ፤ ሌላም ቅዱስ ለዚያ የሚናገረው ቅዱስ። “ስለ ዘወትር መሥዋዕትና ስለ አውዳሚው መተላለፍ ያለው ራጅይ፣ መቅደሱንና ሠራዊቱን እንዲረገጡ እስከ መቼ ድረስ ይሆናል?” አለው። እርሱም። “እስከ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ቀናት ድረስ፤ ከዚያም በኋላ መቅደሱ ይነጻል።” አለኝ። ዳንኤል 8:13, 14.

ከክ.በ. 677 ዓ.ዓ. የጀመረውና ከሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመት ትንቢት ጋር በአንድ ጊዜ የተጠናቀቀው የሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመት ትንቢት፣ በዳንኤል 8:13, 14 እንደተገለጸው የመቅደሱን መረገጥ ይለይ ነበር። በክ.በ. 677 ዓ.ዓ. የይሁዳ መበተን ትንቢት በናቡከደነፆር ሦስት ጥቃቶች ቀድሞ የተጀመረ ነበር፤ እናም ያ ትንቢት በጥቅምት 22, 1844 የሦስተኛው መልአክት መድረስ ላይ ተፈጸመ።

በ1798 እና 1844 በተናጠል የሚጠናቀቁት ሁለቱ የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመት ትንቢቶች የሚለራዊት መቅደስ መሠረት ግንባታ የነበሩትን አርባ ስድስት ዓመታት ያመለክታሉ። ሙሴ መቅደሱን ስለ መገንባት መመሪያ ሲቀበል አርባ ስድስት ቀናት ቆየ፤ በክርስቶስ ዘመን የሄሮድስ መቅደስ እድሳት አርባ ስድስት ዓመት ፈጀ፤ ይህም በክርስቶስ ጥምቀት ዓመት ተጠናቀቀ። ከጥምቀቱ በኋላ ለአርባ ቀናት ወደ ምድረ በዳ ሄደ፤ በተመለሰም ጊዜ መቅደሱን ለመጀመሪያ ጊዜ አነጻ፤ እናም ተከራካሪዎቹ አይሁድ እንዲህ ያለ ነገር በምን ሥልጣን እንዳደረገ ማወቅ ፈለጉ።

የአይሁድም ፋሲካ ቀርቦ ነበር፤ ኢየሱስም ወደ ኢየሩሳሌም ወጣ፤ በመቅደሱም ውስጥ በሬዎችንና በጎችንና ርግቦችን የሚሸጡ፣ ገንዘብ ለዋወጫችም ተቀምጠው አገኙ። ከትንንሽም ገመዶች ጅራፍ አድርጎ፣ ሁሉንም ከመቅደሱ አወጣቸው፤ በጎቹንና በሬዎቹንም፤ የገንዘብ ለዋወጫችንም ሳንቲሞች በትኖ፣ ገበታዎቻቸውንም ገለበጠ፤ ርግብ ለሚሸጡትም። እነዚህን ከዚህ አንሡ፤ የአባቴን ቤት የንግድ ቤት አታድርጉት አላቸው። ደቀ መዛሙርቱም። የቤትህ ቅንዓት በልታኛላች ተብሎ እንደ ተጻፈ አሰቡ። አይሁድም መልሰው። እነዚህን ነገሮች ስለምታደርግ፣ ምን ምልክት ታሳየናለህ? አሉት። ኢየሱስም መልሶ። ይህን መቅደስ አፍርሱ፣ በሦስትም ቀን አነሣዋለሁ አላቸው። ስለዚህ አይሁድ። ይህ መቅደስ በአርባ ስድስት ዓመት ተሠርቶአል፣ አንተስ በሦስት ቀን ታነሣዋለህን? አሉ። እርሱ ግን ስለ ሰውነቱ መቅደስ ይናገር ነበር። ስለዚህም ከሙታን በተነሣ ጊዜ፣ ደቀ መዛሙርቱ ይህን እንዳለ አሰቡ፤ መጽሐፉንም፣ ኢየሱስም ያለውን ቃል አመኑ። ዮሐንስ 2:13-22።

የሚለራዊያን መቅደስ በአርባ ስድስት ዓመታት ተሠራ፤ ይህም ከ1798 ጀምሮ የመጀመሪያው የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመት ትንቢት መጨረሻ ላይ ተጀምሮ፣ ከዚያ በኋላ አርባ ስድስት ዓመት በ1844 ሁለተኛው የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመት ትንቢት በተፈጸመበት ጊዜ ተጠናቀቀ። እነዚያ አርባ ስድስት ዓመታት በመጀመሪያው መልአክ መምጣት ጀመሩ እና በሦስተኛው መልአክ መምጣት ተፈጸሙ፤ ምክንያቱም ክርስቶስ መቅደሱ በሦስት ቀናት ውስጥ እንደሚነሣ ተናግሮአልና። እነዚህን እውነታዎች ለማየት ፈቃደኛ ካልሆናችሁ፣ ይህ ምናልባት ባልፈቀደ እና ባልተለወጠ ልብ ውስጥ ሊኖሩ ከሚችሉ ችግሮች በላይ ሁለት ዋና ችግሮች ስላሉ ነው። የመጀመሪያው ችግር ታሪክ እንደሚደጋገም ከሚታየው አቅጣጫ ትንቢታዊውን ቃል ለመቅረብ ፈቃደኛ አለመሆናችሁ ነው። እናንተ ሂስቶሪኪስቶች አይደላችሁም። ሌላው ችግር በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ተመዝግቦ የተጻፉትን ምሳሌያዊ ቃላት በእግዚአብሔር ቃል መተግበር

አለመቻል ነው። የእነዚህ ትንቢቶች ሁሉ መጀመሪያዎቻቸው መጨረሻውን ያመለክታሉ፤ እነርሱም ሁልጊዜ የሚደጋገሙ ታሪኮችን ብቻ ሳይሆን ከዚያ እጅግ የበለጠን ይጠቁማሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ እኛ ለመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ እንደሆንን ይናገራል፤ የሰውነትም ቤተ መቅደስ ከአርባ ስድስት ክሮሞሶሞች የተዋቀረ ነው። እነዚህን አርባ ስድስት ክሮሞሶሞች የሚያጠኑ ሳይንቲስቶች ሃያ ሦስቱ የወንድ ክሮሞሶሞችና ሃያ ሦስቱ የሴት ክሮሞሶሞች የመስቀል ቅርጽ ባለው ፕሮቲን ላይ እንደተጠቀሱ ያስታውቁናል።

በዳንኤል ምዕራፍ አሥራ ሁለት ውስጥ ሦስት እርስ በርሳቸው የተያያዙ የጊዜ ትንቢቶች አሉ፤ የመጀመሪያውም የሚያመለክተው የቅዱሳኑ ሕዝብ ኃይል መበተንን ነው። ይህም የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባቱ ዘመናት” ይወክላል። በእነርሱ ላይ የተፈጸመው የቅዱሳኑ ሕዝብ ኃይል መበተን ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያ ዓመታት ነበር፤ ሆኖም በዳንኤል ምዕራፍ አሥራ ሁለት ውስጥ የሚጠቀሰው የዚያ ዘመን የመጨረሻው ግማሽ ብቻ ነው። መግለጫውም ዳንኤል ያ ንግግር ምን ማለት እንደነበረ እንዳልተረዳ ያሳያል።

በወንዙም ውኃ ላይ የነበረውን፣ በተልባ የተለበሰውን ሰው ሰማሁ፤ ቀኝ እጁንና ግራ እጁን ወደ ሰማይ ከፍ አድርጎ፣ ለዘላለም በሕይወት በሚኖረው ሲምል፣ “ለአንድ ዘመንና ለዘመናት እና ለግማሽ ዘመን ይሆናል፤ የቅዱሳኑንም ሕዝብ ኃይል መበተን በፈጸመ ጊዜ እነዚህ ሁሉ ይፈጸማሉ” አለ። እኔም ሰማሁ። ነገር ግን አላስተዋልሁም፤ ከዚያም፣ “ጌታዬ ሆይ፣ የእነዚህ ነገሮች ፍጻሜ ምን ይሆናል?” አልሁ። ዳንኤል 12፡7፣ 8።

ዳንኤል ምዕራፍ አሥራ ሁለት በዘመኑ ፍጻሜ የተፈታውን መልእክት ያብራራል፤ ይህም 1798 ነበር። በዚህ ክፍል ውስጥ ዳንኤል በዚያ ታሪክ ውስጥ የጠቢባን ዋና ምልክት የሆነውን ዊልያም ሚሊርን ይወክላል። ሚሊር በመጀመሪያ ወደ ዘሌዋውያን ምዕራፍ ሀያ ስድስት ያለው የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያ ዓመት ትንቢት ተመራ፤ እናም በቁጥር ሰባትና ስምንት ውስጥ የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያው ዓመት መበተን በእርግጥ የተለየው እግዚአብሔር ሕዝቡን መበተኑ መሆኑን ሊያስታርቁ የሚገባቸውን ጠቢባን ይወክላል።

እነዚህ ሁሉ ሆነው ሳሉ ደግሞ ባትሰሙኝ፣ እንግዲህ ስለ ኃጢአታችሁ ሰባት እጥፍ እቀጣችኋለሁ። የኃይለችሁንም ትዕቢት እሰብራለሁ፤ ሰማያችሁንም እንደ ብረት፣ ምድራችሁንም እንደ ናስ አደርጋለሁ። ዘሌዋውያን 26፡18, 19።

የጥንቷ እስራኤል “ትዕቢት” እግዚአብሔርን እንደ ንጉሣቸው እንዲጥሉት እና ሰውን ንጉሥ እንዲመርጡ በተፈቀደላቸው ጊዜ ነበረ። መውደቅን የሚቀድም ትዕቢታቸው (ምሳሌ 16፡18) በዙሪያቸው እንዳሉት ጣዖት አምላኪ መንግሥታት ሁሉ እንዲሆኑ ያላቸው ምኞት ነበር። መጀመሪያ የሰሜኑን መንግሥት ከዚያም የደቡቡን መንግሥት ማስወገድ በቅደም ተከተል በ723 ዓ.ዓ. እና በ677 ዓ.ዓ. የኃይሉን (ንጉሡን) መበተን ነበረ።

ሚሊር በዳንኤል ምዕራፍ አሥራ ሁለት በቀደሙት ክፍሎች የተፈታ የእውቀት መጨመርን የተረዱትን ጥበበኞች ይወክል ነበር፤ በቁጥር ሰባትና ስምንት ደግሞ ከአሥራ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት ጋር ያለውን የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት የእግዚአብሔር ሕዝብ መበተን ግንኙነት እንዳልተረዳ ተመልክቶአል። ዳንኤል በአድቪንቲዝም መጨረሻ ያሉትን የእግዚአብሔር ሕዝብ እንዲሁም ሚሊርን በአድቪንቲዝም መጀመሪያ ይወክላል። በአድቪንቲዝም መጨረሻም ይኸው ችግኝ አለ፤ ምክንያቱም አድቪንቲዝም ስለ “ሰባት ጊዜያት” ያለውን የሚሊርን ግንዛቤ በወገን ካደረገ በኋላ፣ አሥራ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታትን ብቻ እንደ ጨለማው ዘመን ለመለየት ተገደዱ። በመጨረሻ ያሉት ጥበበኞች፣ ዳንኤልና ሚሊር እንደሚያሳዩት፣ ለፈቱት የሚገባቸው ተመሳሳይ ችግኝ ነበራቸው። ለምንድን ነው የሌዋውያን ምዕራፍ ሃያ ስድስት ቃላት

ሦስት እኩል ጊዜን ለማብራራት የተጠቀሱት እንጂ ሰባት ጊዜን ለማሳየት ያልተጠቀሱት?

ሚሊር ይህን ችግር ሙሉ በሙሉ አላስማማውም፤ ነገር ግን በ1856 የመጨረሻው “አዲስ ትንቢታዊ ብርሃን” ስድስት ጽሑፎች በተከታታይ ቀርቦ ፈጽሞ ሳይጠናቀቅ ቀረ፤ በእነዚህም ሰባቱ ዘመናት ሦስት ዓመት ተኩል የአረማዊት ሮም እግዚአብሔርን ቃል በቃል እስራኤል እየረገጠች እንደምታመለክቱ፤ ከዚያም ሦስት ዓመት ተኩል የጳጳሳዊት ሮም መንፈሳዊቱን እስራኤል እየረገጠች እንደምትከተል ይለዩ ነበር። ከሰባት ዓመታት በኋላ አድጌንቲዝም ስለ ሰባቱ ዘመናት ያለውን ብርሃን ሁሉ በፍጹም አልተቀበለም፤ ይህም በ1989 በመጨረሻው ዘመን ለጥበበኞች ይህን ችግር አዘጋጀ፤ በዚያን ጊዜ፣ በዳንኤል ምዕራፍ አሥራ አንድ ቁጥር አርባ እንደተገለጸው፣ ቀድሞ ሰባቶች ህብረትን የሚወክሉት አገሮች በጳጳሳትና በአሜሪካ ተወስደው ጠፉ።

ለሚሊር የተሰጠው የመጀመሪያ ብርሃን በ1863 ተቀባይነት አላገኘም፤ እና በዚያ ጉዳይ ላይ የመጨረሻው ብርሃን በሂራም ኤድሰን በእነዚያ ስድስት ጽሑፎች ተሰጠ። እነዚያ ጽሑፎች ተቋርጠው፣ ከዚያም ከሰባት ዓመታት (ጊዜዎች) በኋላ የዘመናዊቱ እስራኤል ኃይል ወደ ጎን ተጣለ፤ ከጥቂት ዓመታት በፊት በትክክል የባቢሎን ሴት ልጆች ተብለው የታወቁትን ጣዖት አምላኪ ቤተ ክርስቲያናት ለመምሰል። በሌዋውያን ሃያ ስድስት ውስጥ ያሉት ሰባቱ ጊዜዎች እንደ ትንቢታዊ ትምህርት የመሰናከደ ድንጋይ ሆኑ፤ እና በጥንቷ እስራኤል የነበረው ትዕቢት፣ ሳኦል ንጉሥ ሆኖ እንዲገዛቸው በመፈለጋቸው እንደተወከለው፣ እንደገና ተደገመ። ኢየሱስ መጨረሻውን የመጀመሪያው ይወክላል።

የዳንኤል መጽሐፍ ደግሞ በ508 ዓ.ም. “የዕለቱ” መወገድ ጋር አብረው የሚጀምሩ የአንድ ሺህ ሁለት መቶ ዘጠና ዓመት ትንቢትና የአንድ ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ አምስት ዓመት ትንቢት እንዳሉ ይለያል። “የዕለቱ” መወገድ በ538 ዓ.ም. የጳጳሳዊው ኃይል ለመነሳት የነበረውን የአረማዊቱ ሮም ተቃውሞ መወገድ ይወክላል። በ538 ዓ.ም. የጳጳሳዊው ኃይል በምድር ዙፋን ላይ ከመቀመጡ በፊት የሠላሳ ዓመት የሽግግር ዘመን ነበረ፤ ከዚያም የቀሩት አንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት በ1798 ዓ.ም. ያበቃሉ። ከአንድ መንግሥት ወደ ቀጣዩ የነበረው የሠላሳ ዓመት ሽግግር፣ በ1798 ዓ.ም. ስድስተኛው የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት መንግሥት በምድር ዙፋን ላይ ከመቀመጡ በፊት የሚያደርሱትን የጳጳሳዊ አገዛዝ የመጨረሻ ዓመታት ይለያል። የአንድ ሺህ ሁለት መቶ ዘጠና ዓመት ትንቢት መጀመሪያ፣ ከአንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት መንግሥት ወደ ቀጣዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት መንግሥት የሚደረግ ሽግግርን ይለያል፤ የዚያ ትንቢት ፍጻሜም እንዲሁ ነው።

በ508 ዓ.ም. “ዘወትር” በተወገደበት ጊዜ የጀመረው የአንድ ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ አምስት ዓመት ትንቢት በ1843 ያበቃል።

ከዕለታዊውም መሥዋዕት ከሚወገድበት ጊዜ ጀምሮ፣ የሚያጠፋውም ርኩሳት ከሚቆምበት ጊዜ ጀምሮ፣ አንድ ሺህ ሁለት መቶ ዘጠና ቀናት ይሆናሉ። የሚጠብቅና ወደ አንድ ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ አምስት ቀናት የሚደርስ ብጹዕ ነው። ዳንኤል 12፡11፣ 12።

የአንድ ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ አምስት ዓመታት ትንቢት በ1843 ተፈጸመ፣ እና ዳንኤል ይህ ትንቢት በሚፈጸምበት ጊዜ “የጠበቁ” የተባሉት ብጹዓን እንደሚሆኑ ይናገራል። እህት ዋይት ይህን በዚህ መልኩ ትናገራለች።

«በ1843 እና በ1844 የታዩትን ነገሮች ያዩ ዓይኖች ብጹዓን ናቸው።»

“መልእክቱ ተሰጥቶአል። የዘመኑ ምልክቶች እየተፈጸሙ ስለሆነ፣ መልእክቱን በመድገም ረገድ ምንም መዘግየት ሊኖር አይገባም፤ የመዝጊያው ሥራ መከናወን አለበት። ታላቅ ሥራ በአጭር ጊዜ ውስጥ ይከናወናል። በቅርቡ በእግዚአብሔር ሹመት አንድ መልእክት ይሰጣል፤ እርሱም ወደ ታላቅ ጩኸት ያብጣል። ከዚያም ዳንኤል ምስክርነቱን ለመስጠት በዕጣው ውስጥ ይቆማል።” Manuscript

Releases, volume 21, 437.

ስለዚህ፣ የአንድ ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ አምስት ዓመት ትንቢት መጀመሪያ ከአረማዊነት ሃይማኖት ወደ ጳጳሳዊነት ሃይማኖት የሚደረግ ሽግግርን ይለያል፤ በዚህም ከፕሮቴስታንቲዝም ወደ ሚሊራዊ ፕሮቴስታንቲዝም የሚደረግ ሽግግርን ይለያል።

እነዚያ የአድቤንቲዝም መሠረታዊ እውነቶችን የሚክዱ አድቤንቲስቶች፣ ሚሊራውያን ያቀረቡትን የጊዜ ትንቢቶች ሁሉ ይክዳሉ፤ እንኳን የዳንኤል 8፡14 ያሉትን ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት እንኳ ይክዳሉ። ይህን እውነታ ምናልባት እጅግ ሊክዱት ይችላሉ፤ ነገር ግን ይህ እውነታ እውነት መሆኑ በሎጂካዊ መንገድ ሊገለጥ ይችላል። ሆኖም አሁን ነጥቤ የተለየ ስለሆነ፣ ይህን ለአሁኑ እተወዋለሁ፤ ይህን ጽሑፍ ወደ መደምደሚያው ለማምጣት ስንሞክር።

በክርስቶስ በፊት 677 ዓመት የይሁዳ “የክብር ምድር” መበተን በዳንኤል 8፡13, 14 ውስጥ የተጠቀሰውን “ሠራዊት” መረገጥ ይወክላል፤ እንዲሁም ዘመናዊቱ የክብር ምድር ማለትም ዩናይትድ ስቴትስ መመስረትን ያመለክታል። በእነዚያው ጥቅሶች ውስጥ የተጠቀሱት ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት በክርስቶስ በፊት 457 ዓመት የጀመሩ ሲሆን፣ “መቅደሱ” መረገጥን ይወክላሉ።

ከዚያም አንድ ቅዱስ ሲናገር ሰማሁ፤ ሌላውም ቅዱስ ለዚያ የተናገረው ቅዱስ፣ “ስለ ዘወትር መሥዋዕቱና ስለ አጥፊው መተላለፍ ያለው ራዕይ፣ መቅደሱንና ሠራዊቱንም ይረግጡ ዘንድ እስከ መቼ ይሆናል?” አለው። እርሱም እንዲህ አለኝ፤ “እስከ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ቀናት፤ ከዚያም በኋላ መቅደሱ ይነጻጻል።” ዳንኤል 8፡13, 14።

፲፮፻፸፯ ዓመተ ዓለም ቅድመ ልደት ክርስቶስ እና ፬፻፶፯ ዓመተ ዓለም ቅድመ ልደት ክርስቶስ በእግዚአብሔር ሕዝብና በእግዚአብሔር መቅደስ መካከል ባለው ግንኙነት የተያያዙ ቀኖች ናቸው። እግዚአብሔር ሠራዊቱንና መቅደሱን በጥቅምት ፳፪ ቀን ፲፰፻፵፬ በአንድ ጊዜ ዳግመኛ አንድ አደረጋቸው። በ፲፮፻፸፯ ዓመተ ዓለም ቅድመ ልደት ክርስቶስ እና በ፬፻፶፯ ዓመተ ዓለም ቅድመ ልደት ክርስቶስ መካከል ያሉት ሁለት መቶ ሀያ ዓመታት፣ እግዚአብሔር የበለጠ ብርሃንን የሚወክል የመንገድ ምልክት የሚያቆምበትን ዘመን ይወክላሉ። በጥቅምት ፳፪ ቀን ፲፰፻፵፬ የሠስተኛው መልአክ ብርሃን ደረሰ፤ የመቅደሱም ብርሃን መብራት ጀመረ፣ ያንንም ብርሃን የሚያውቅ ሠራዊት በዚያ ነበር።

በሰይጣንና በክርስቶስ መካከል የተካሄደውን ሶስት እጥፍ ጦርነት የሚለይ ትንቢታዊ መስመር ውስጥ፣ የ1611 የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ ተዘጋጀ። ትክክለኛው ሁለት መቶ ሃያ ዓመታት በኋላ፣ በ1831 ዊልያም ሚሊር መልእክቱን ለመጀመሪያ ጊዜ አሳተመ፡-

“ለዘጠኝ ዓመታት ዊልያም ሚሊር መልእክቱን ለቤተ ክርስቲያናት መስጠት እንዳለበት ተረጋግጦ ነበር፤ ነገር ግን በቅርቡ የሚመጣውን አዳኝ የሚመለከት የደስታ ወሬ አንድ የታወቀ ባለሥልጣን እንዲያውጅ ተስፋ እያደረገ ጠበቀ። እንዲህ ሲጠብቅ የመልእክቱን እውነት ብቻ አረጋገጠ፤ በሕይወት አሉ የሚል ስም ነበራቸው፣ ግን ፈጥነው እየሞቱ ነበር። በ1831 ሚሊር ስለ ትንቢቶቹ የመጀመሪያውን ንግግር ሰጠ።” Steven Haskell, The Seer of Patmos, 77.

እግዚአብሔር መጽሐፍ ቅዱስን ለማፍራት የተጠቀሙባቸውን ቅዱሳንና ትክክለኛ የመጀመሪያ ጽሑፎች ጠብቆ አኖረ። ከዚያም በ1611 መጽሐፉን አፈራ። ከዚያም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙ፣ ከእርሱም የተወሰዱ የተመሠረቱ ደንቦችን ተግባራዊ በሚያደርግ መልእክተኛ አስነሣ። ይህም የመጀመሪያውን መልአክ መልእክት እንዲያፈራ ነበር። በ1831 የሚሊር መልእክት ሥርዓተ መልክ እንዳገኘ፣ በክርስቶስ ታሪክ ውስጥ ያለው መልእክትም በዮሐንስ መጥምቅ ሥርዓተ መልክ እንዳገኘ፣ እንዲሁም በእያንዳንዱ የተሃድሶ እንቅስቃሴ ውስጥ መልእክቱ ሥርዓተ መልክ እንዳገኘ ነበር። የሚሊር መልእክት፣ የፍርድ መከፈትን

የሚያውቁት የመጀመሪያው መልአክ መልአክት፣ የሁለት መቶ ሃያ ዓመታት ትንቢታዊ የጊዜ ዘመን በመተግበር በቀጥታ ይደገፋል። እርሱም የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ስድስተኛው መንግሥት—አሜሪካ ዩናይትድ ስቴትስ—በመጀመሪያው ዘመን የተሰጠ የማስጠንቀቂያ መልአክት ነበር።

በ1996 ዓ.ም. የFuture for America አገልግሎት ተጀመረ፤ እናም በ1989 የተፈታው የሦስተኛው መልአክ መልአክት፣ የጳጳስነት የሚያስገድል ቍስል መፈወሱንና በቅርቡ የሚመጣውን የእሑድ ሕግ የሚለይ መልአክት፣ The Time of the End በተሰኘ መጽሔት ታተመ። በአድቪንቲዥም መጨረሻ ያለው መልአክት፣ በመጀመሪያው ያለው መልአክት እንደ ተደራጀ ሁሉ፣ በደንብ ተቀርጾ ነበር። በመጀመሪያው ዘመን መልአክቱ በዘመን ላይ ተንጠልጥሎ ነበር፣ እናም በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የተካተቱትን እውነቶች የበለጠ እድገት ይወክል ነበር። በ1996 ዓ.ም.፣ በ1776 ከአሜሪካ የተባበሩት ግዛቶች መወለድ ከሁለት መቶ ሀያ ዓመት በኋላ፣ በአድቪንቲዥም መጨረሻ ያለው መልአክት በደንብ ተቀርጾ ነበር፣ እናም የሦስቱ መልአክት መልአክቶች የበለጠ እድገት መሆኑን ይወክል ነበር።

በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ትንቢት የስድስተኛው መንግሥት ታሪክ ውስጥ የሪፐብሊካን ቀንድና የፕሮቴስታንት ቀንድ ተመሳሳይ ታሪክ ስንመለከት፣ የፕሮቴስታንት ቀንድ ማን እንደሆነና ማን እንዳልሆነ መረዳት አስፈላጊ ነው።

እግዚአብሔር የሚፈቅደው ሰው ሆነህ ለመታየት፣ የእውነትን ቃል በቅንነት የሚያስተምር፣ ለማፈርም የማይገባው ሠራተኛ ሆነህ ራስህን አቅርብ። ነገር ግን ከርኩስና ከከንቱ ንግግር ራቅ፤ እነርሱ ወደ በለጠ ኃጢአት ያድጋሉና። 2 ጢሞቴዎስ 2፡15, 16።